

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ СУДОВОЇ ПСИХІАТРІЇ
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»**

Вченою радою
ДУ «ІСП МОЗ України»
від 30.01.2024 протокол № 1

Заступник генерального директора з
наукової роботи та освітньої діяльності
ДУ «ІСП МОЗ України»,

д-р мед. н., с. н. с.

Оксана ОЛІЙНИК

«30» січня 2024 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАВА НА АКАДЕМІЧНУ
МОБІЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

Київ – 2024

ЗМІСТ

	С.
1 Загальні положення	3
2 Організаційні види академічної мобільності	6
3 Організація та реалізація програм академічної мобільності	8
4 Інформаційне забезпечення та супровід академічної мобільності	9
5 Академічна мобільність іноземних громадян	11
6 Визнання результатів навчання за програмами академічної мобільності учасників освітнього процесу	13
7 Правове та фінансове забезпечення учасників академічної мобільності	13
8 Прикінцеві положення	14

1 Загальні положення

1.1 Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ДУ «Інститут судової психіатрії Міністерства охорони здоров'я України» (далі – Положення) розроблене відповідно до чинних Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» (зі змінами), «Про ратифікацію Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», постанов Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579 «Порядок реалізації права на академічну мобільність» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13.05.2022 № 599) та від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», Положення про навчання студентів та стажування (наукове стажування) аспірантів, ад'юнктів і докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 411 (поточна редакція від 18.04.2017 р.), наказів МОН України «Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства», від 01.11.2013 № 1541, «Порядок видачі іноземцям та особам без громадянства запрошень на навчання (стажування) в Україні та їх реєстрації» від 11.12.2015 р № 1272, «Порядок визнання здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти» від 05.05.2015 № 504, Статуту ДУ «Інститут судової психіатрії Міністерства охорони здоров'я України» (далі – Інститут), Положення про організацію освітнього процесу та інших нормативно-правових документів з питань вищої освіти.

1.2 Це Положення визначає цілі, завдання та порядок організації академічної мобільності, умови повернення до місця постійного навчання (роботи), виконання програм академічної мобільності, визнання та зарахування її результатів для учасників освітнього процесу Інституту.

Учасниками *освітнього* процесу Інституту є:

- здобувачі вищої освіти (аспіранти);
- здобувачі наукових ступенів (далі – докторанти);
- наукові та інші працівники структурних підрозділів Інституту (далі – Працівники).

До здобувачів вищої освіти належать:

- *аспіранти* – особи, які зараховані до Інституту для здобуття ступеня доктора філософії.

1.3 Діяльність українських, іноземних закладів освіти (наукових установ) та учасників академічної мобільності під час виконання програм академічної мобільності повинна відповідати основним принципам Спільної декларації міністрів освіти Європи “Європейський простір у сфері вищої освіти”, вчиненої у м. Болоньї 19 червня 1999 р. (Болонська декларація), Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, міжнародним договорам України та іншим документам, що визначають політику України у сферах освіти і науки.

1.4 *Цілями* академічної мобільності є:

- інтеграція України в Європейський простір вищої освіти та Європейський дослідницький простір;
- обмін передовими практиками та досвідом у сферах освіти і науки;
- модернізація системи освіти;
- цифровізація навчання та управління;
- підвищення якості освіти та ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоспроможності освітньо-наукової спільноти України;
- розвиток професійних навичок та особистісних якостей учасників академічної мобільності;
- поглиблення співробітництва з міжнародними партнерами у сферах освіти і науки;
- підтримка соціальних, економічних, культурних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

1.5 *Завданнями* учасників академічної мобільності є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, професійної майстерності;

- отримання міжнародного досвіду провадження викладацької, наукової, науково-технічної діяльності та доступу до європейської та світової дослідницької інфраструктури;

- реалізація спільних наукових, науково-технічних та / або освітніх проєктів;

- підвищення рівня володіння іноземними мовами;

- популяризація української мови, культури, поглиблення знань про культуру інших країн.

1.6 Для **реалізації права** на академічну мобільність Інститут та іноземний заклад вищої освіти (наукова установа) або інший український заклад вищої освіти (наукова установа) (далі – заклади-партнери) **укладають** у письмовій або електронній формі **договір** про виконання програми академічної мобільності (далі – **партнерський договір**).

Укладення договорів між закладами-партнерами в умовах **воєнного стану** здійснюється в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису. У разі неможливості використання кваліфікованого електронного підпису здійснюється обмін листами про намір співробітництва, виконання програми академічної мобільності та підтвердження виконання зобов'язань після завершення або скасування воєнного стану.

Право на академічну мобільність також може бути реалізоване учасниками освітнього процесу Інституту **за власною ініціативою** (ініціативна мобільність) за умови позитивного рішення генерального директора та заступника генерального директора з наукової роботи та освітньої діяльності, прийнятого на підставі подання та індивідуального запрошення від закладу-партнера.

1.7 Участь у програмі академічної мобільності можлива за умови її **відповідності** освітній програмі, за якою навчається здобувач вищої освіти, або напряму діяльності в Інституті наукового співробітника / іншого учасника освітнього процесу (за винятком мовного стажування).

1.8 **Учасниками** академічної мобільності можуть бути:

- громадяни України, іноземці та особи без громадянства, особи, яким надано статус закордонного українця, особи, яких визнано біженцями, та особи, які потребують додаткового захисту, які здобувають вищу освіту певного освітньо-наукового рівня, науковий ступінь за денною (очною) формою здобуття освіти (з відривом від виробництва) або працюють за основним місцем роботи в Інституті і які на умовах і в порядку, визначених цим Положенням, беруть участь у програмі академічної мобільності в іноземному або іншому українському закладі вищої освіти (науковій установі);

- іноземці, особи без громадянства, які здобувають вищу освіту, науковий ступінь або працюють в іноземному закладі вищої освіти або науковій установі і які на умовах і в порядку, визначених цим Положенням, беруть участь у програмі академічної мобільності в Інституті.

1.9 Навчання українських та іноземних учасників академічної мобільності за узгодженими між закладами-партнерами освітніми програмами, що включають програми академічної мобільності, може передбачати отримання випускниками документа про вищу освіту Інституту та українського / іноземного закладу-партнера, а також спільних або подвійних документів про вищу освіту Інституту та закладу-партнера.

1.10 Це Положення **не поширюється** на:

- осіб, тимчасово допущених до навчальних занять;

- слухачів;

- здобувачів вищої освіти, які перебувають в академічній відпустці;

- учасників освітнього процесу Інституту, які направлені Міністерством освіти і науки України (МОНУ) за кордон на навчання, стажування, педагогічну, науково-педагогічну та наукову роботу для виконання міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та/або науки.

1.11 **Не може** брати участь у програмі академічної мобільності заклад вищої освіти

(наукова установа) з іноземними інвестиціями держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або заклад освіти (наукова установа), зареєстрований на території такої держави, або кінцевий бенефіціарний власник (контролер) якого є резидентом держави-агресора або держави-окупанта, або у разі, коли іноземний заклад вищої освіти (наукова установа) має постійне місцезнаходження на території держави-агресора, держави-окупанта або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

Не можуть брати участь у програмі академічної мобільності *громадяни* держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

1.12 У цьому Положенні основні поняття використовуються у таких значеннях.

Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти / науковій установі на території України чи поза її межами.

Визнання та перенесення (трансфер) кредитів ЄКТС – процес визнання та перенесення (трансфер) кредитів, що присвоєні в іншому закладі вищої освіти, з метою отримання кваліфікації. Кредити, що присвоєні учасникам академічної мобільності в межах однієї освітньої програми певного ЗВО, можуть бути перенесені для накопичування в іншій програмі, що запропонована тим самим або іншим ЗВО, оскільки результати навчання задовольняють деякі або всі вимоги конкретної програми, її частини або кваліфікації.

Грант – фінансові чи інші ресурси, надані на безоплатній і безповоротній основі державою, юридичними, фізичними особами, у тому числі іноземними, та (або) міжнародними організаціями для розвитку матеріально-технічної бази для провадження наукової і науково-технічної діяльності, проведення конкретних фундаментальних та (або) прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок, зокрема на оплату праці наукових (науково-педагогічних) працівників у рамках їх виконання, за напрямками і на умовах, визначених надавачами гранту.

Дистанційна (віртуальна) академічна мобільність – навчання без фізичного переміщення здобувачів вищої освіти Інституту в іноземному(их) ЗВО (наукових установах) або здобувачів вищої освіти із закладу(ів)-партнера(ів) в Інституті, що відповідає умовам кредитної академічної мобільності. При цьому навчання здійснюється за допомогою інформаційно-комп'ютерних технологій синхронно в Інституті та щонайменше одному іноземному ЗВО. Ознаками дистанційної (віртуальної) мобільності є організоване Інститутом та закладом-партнером навчання в онлайн режимі з інтеграцією в певну освітню компоненту навчального плану Інституту, а також заходи для розвитку загальних компетентностей.

Докторант – вчений, який проходить підготовку в докторантурі Інституту для здобуття наукового ступеня доктора наук.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти.

Заклад вищої освіти (ЗВО) – окремий вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та / або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей;

Заклад-партнер – український, іноземний заклад вищої освіти (наукова установа), що бере участь у програмі академічної мобільності на підставі міжнародних договорів України про співробітництво у галузі освіти та / або науки, міжнародних програм та проектів або договорів про співробітництво між Інститутом та іншими українськими закладами вищої освіти чи між Інститутом та іноземними закладами вищої освіти.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні

вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Іноземний заклад освіти (наукова установа) – заклад освіти (наукова установа), який на умовах і в порядку, визначених цим Положенням, бере участь у програмі академічної мобільності, а також відокремлений структурний підрозділ іноземного закладу освіти (наукової установи), утворений для цілей цього Положення на території України;

Іноземний учасник академічної мобільності (далі – іноземний учасник) – особа, яка відповідає вимогам, зазначеним в абзаці другому пункту 1.8 цього Положення, і реалізує право на академічну мобільність в Інституті на умовах і в порядку, визначених цим Положенням;

Інформаційний пакет ЄКТС – стандартизований опис організації освітнього процесу, що містить загальну інформацію про нього, інформацію про навчальні програми (спеціальності, освітні програми) Інституту та каталог описів освітніх компонентів за цими програмами.

Наукова діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження.

Наукове стажування – підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, проведення авторських досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніх унікальних методів, набуття досвіду провадження науково-дослідної діяльності, забезпечення інформаційного обміну та розширення наукових контактів.

Опис освітнього компонента – деталізований опис окремої навчальної дисципліни, що містить інформацію про її назву, статус, структуру, обсяг у кредитах ЄКТС, коротку анотацію змісту, результати навчання, які вона забезпечує, методинавчання та оцінювання тощо.

Перезарахування результатів навчання – процес визнання (валідації) в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, отриманих здобувачем вищої освіти в іншому закладі вищої освіти (науковій установі), у т. ч. під час реалізації програм академічної мобільності та набутих за неформальною/інформальною формою навчання.

Прикладні наукові дослідження – теоретичні та експериментальні наукові дослідження, спрямовані на одержання і використання нових знань для практичних цілей. Результатом прикладних наукових досліджень є нові знання, призначені для створення нових або вдосконалення існуючих матеріалів, продуктів, пристроїв, методів, систем, технологій, конкретні пропозиції щодо виконання актуальних науково-технічних та суспільних завдань.

Програма академічної мобільності – діяльність українських та іноземних закладів освіти, спрямована на забезпечення реалізації прав українських та іноземних учасників освітнього процесу, а також працівників наукової установи на академічну мобільність протягом визначеного часу на підставі угоди з іншим українським закладом-партнером або іноземним закладом-партнером на умовах і в порядку, визначених цим Положенням.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити та виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Інші терміни вживаються у значенні, визначеному Законами України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”.

2 Організаційні види академічної мобільності

2.1 Академічна мобільність учасників освітнього процесу Інституту поділяється:

1) за **місцем реалізації** – на внутрішню та міжнародну:

- внутрішня – передбачає навчання, виконання програми академічної мобільності учасником освітнього процесу Інституту в іншому українському закладі вищої освіти (науковій установі), відмінному від місця постійного навчання (роботи);

- міжнародна – передбачає навчання, виконання програми академічної мобільності учасником освітнього процесу Інституту в іноземному закладі освіти або іноземного учасника – в Інституті;

2) за **сферою діяльності** – на освітню та наукову:

освітня академічна мобільність, у свою чергу, за процедурою *визнання* результату програми академічної мобільності поділяється на:

- *кредитну*, що передбачає навчання учасника освітнього процесу Інституту в іноземному або українському (відмінному від постійного місця навчання) закладі-партнері або іноземного учасника в Інституті з метою досягнення результатів навчання та / або відповідних компетентностей із / без здобуття кредитів ЄКТС, що будуть визнані відповідними закладами-партнерами за постійним місцем навчання. При цьому загальний період навчання для учасників освітнього процесу Інституту за програмами кредитної мобільності залишається *незмінним*.

- *ступеневу*, що передбачає навчання учасника освітнього процесу Інституту в іноземному або українському закладі-партнері або іноземного учасника в Інституті за узгодженими між ними освітніми програмами з метою здобуття певного рівня освіти, що дає такій особі право на отримання документа про вищу освіту в установленому законодавством порядку;

3) за способом реалізації:

- *очна* – фізичне переміщення учасника академічної мобільності до закладу- партнера;

- *дистанційна* – інтерактивна взаємодія учасника академічної мобільності з використанням відповідних інформаційно-комунікаційних технологій;

- *змішана* – очно-дистанційна участь учасника у виконанні програми академічної мобільності;

4) за терміном реалізації:

а) *короткострокова* – навчання терміном до трьох місяців у закладі- партнері за певними компонентами освітніх програм, отримані результати навчання з яких інтегруються з освітньою програмою Інституту;

б) *довгострокова* – терміном не менше трьох місяців за узгодженими навчальними програмами (планами), у т. ч. за програмами:

- *включеного семестру*, що реалізується у формі обміну здобувачами вищої освіти із закладом-партнером для навчання терміном на один семестр;

- *подвійних дипломів*, що реалізується у формі навчання здобувача вищої освіти в Інституті та у закладі-партнері з отриманням дипломів про вищу освіту обох закладів із взаємним визнанням результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності, а також трансфером кредитів ЄКТС, призначених освітнім компонентам, що освоєні здобувачем вищої освіти у процесі навчання;

- *паралельного навчання* – одночасне навчання здобувача вищої освіти за двома спеціальностями (освітніми програмами) в Інституті та закладі-партнері заочною (дистанційною) або денною формою;

2.2 *Форми академічної мобільності:*

для учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо- науковий ступінь доктора філософії, науковий ступінь доктора наук або є Працівниками Інституту:

- участь у програмах кредитної академічної мобільності учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії;

- участь у спільних освітніх / наукових проєктах (діяльність у складі тимчасової проєктної групи, утвореної на певний строк для реалізації мети та виконання завдань певного освітнього або наукового проєкту за рахунок гранту, наданого закладам-партнерам);

- викладання;

- стажування;

- наукове дослідження;

- наукове стажування;

- мовне стажування;

- підвищення кваліфікації;

- інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної

спеціальності / галузі знань тощо), що не суперечать законодавству.

Контроль за виконанням програми академічної мобільності за кожним її видом та формою здійснює координатор академічної мобільності Інституту, гарант освітньої програми, керівник відповідного структурного підрозділу.

3 Організація та реалізація програм академічної мобільності

3.1 У *партнерському* договорі між Інститутом та закладом-партнером стосовно організації та реалізації програм академічної мобільності будь-якого виду та форми мають бути визначені:

- мета, завдання, вид та форма, тривалість, строк (у разі потреби етапи) академічної мобільності;

- результати, яких очікується досягнути (програма академічної мобільності);

- документ, що отримує український (іноземний) учасник після виконання програми академічної мобільності;

- права та обов'язки закладів-партнерів;

- порядок і критерії відбору учасників академічної мобільності (напр., рівень успішності, участь у науково-дослідній роботі, конференціях тощо) та сторона, що здійснюватиме відбір;

- перелік документів, необхідних для участі у програмі академічної мобільності, вимоги до них, процедура та строк їх подання;

- фінансові умови програми академічної мобільності, умови медичного забезпечення або медичного страхування;

- строк, умови та порядок звітування учасника академічної мобільності під час або після повернення до Інституту, порядок визнання результатів академічної мобільності, а також заходи, що вживаються в разі недосягнення мети академічної мобільності та / або невизнання її результатів, виникнення конфліктних або непередбачуваних ситуацій під час участі у програмі академічної мобільності або визнання її результатів;

- строк, умови та порядок ліквідації академічної заборгованості у закладах-партнерах (для освітньої академічної мобільності);

- порядок внесення змін до договору;

- підрозділи закладів-партнерів, що будуть забезпечувати виконання програми академічної мобільності, контактні особи;

- інші умови, необхідні для забезпечення досягнення результатів академічної мобільності.

3.2 У разі укладення договору в умовах *воєнного* стану здобувачі вищої освіти Інституту мають бути попереджені про можливість Perezарухування неповного обсягу кредитів ЄКТС, отриманих у межах програми внутрішньої академічної мобільності, та необхідність вивчення додаткових освітніх компонентів (ліквідації академічної різниці) в Інституті для повного виконання програми підготовки за відповідним освітнім рівнем.

3.3 У разі коли під час участі у програмі академічної мобільності виникають ситуації, нерегульовані партнерським договором, вони можуть визначатися в договорі академічної мобільності між учасником та Інститутом, якщо не чіпаються інтереси іншого закладу-партнера, і за погодженням із закладом-партнером, якщо його інтереси зачіпаються.

3.4 У разі залучення до виконання програми академічної мобільності фінансової або іншої підтримки сторонніх організацій або на умовах співфінансування, у т. ч. міжнародними організаціями (крім закладу-партнера), така організація є третьою стороною під час укладання партнерського договору.

3.5 Програми академічної мобільності учасників освітнього процесу Інституту затверджують відповідні посадові особи структурних підрозділів Інституту та закладів-партнерів. За необхідності, після прибуття учасника академічної мобільності до закладу-партнера, програма навчання може бути скоригована, на що має бути отримана згода усіх сторін. Копія скоригованої

програми навчання у вигляді додатку надається трьом сторонам – учаснику і координатору академічної мобільності Інституту та закладу-партнеру.

3.6 Тривалість участі у програмі академічної мобільності для учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії / науковий ступінь доктора наук / є Працівниками Інституту, не може перевищувати *двох* років поспіль.

3.7 Під час реалізації учасником академічної мобільності, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії / науковий ступінь доктора наук / є Працівниками Інституту права на академічну мобільність будь-якого виду та форми повинні виконуватися такі умови:

- мета та завдання академічної мобільності відповідають навчальним цілям, орієнтованим на отримання здобувачем професійного досвіду в галузі наявної, суміжної спеціальності, професійних компетентностей та навичок;

- навчання за програмою академічної мобільності здійснюється під керівництвом провідного фахівця кафедри Інституту за узгодженими освітніми програмами закладів-партнерів;

- результати академічної мобільності визначаються у кредитах ЄКТС та / або відповідних компетентностях, результатах навчання (без здобуття кредитів ЄКТС), що будуть визнані відповідними закладами-партнерами;

- під час реалізації права на академічну мобільність будь-якого виду чи форми здобувачем вищої освіти, який навчається в Інституті за державним (регіональним) замовленням, строк здобуття певного освітньо-наукового рівня або наукового ступеня не повинен збільшуватися. У разі коли ця вимога не виконується (не може бути виконана), навчання після закінчення нормативного строку здійснюється за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

3.8 Учасник освітнього процесу Інституту, якого відповідно до вимог цього Положення *відібрано* для участі у програмі академічної мобільності, укладає з Інститутом *договір* про академічну мобільність. У цьому договорі зазначаються:

- реквізити паспорта громадянина України, документа, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства, та довідки про присвоєння йому реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової карти платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті);

- мета, завдання, вид та форма, тривалість, строк (у разі потреби етапи); результати, яких очікується досягнути; документ, що отримує учасник після завершення участі у програмі академічної мобільності; перелік та зміст освітніх компонентів, обсяг навчального навантаження, детальний опис методів оцінювання результатів та їх відображення в додатку до диплома (для *освітньої* академічної мобільності);

- права та обов'язки сторін;

- фінансові умови програми академічної мобільності, умови медичного забезпечення або медичного страхування;

- строк, умови та порядок звітування під час або після повернення до Інституту, визнання результатів академічної мобільності, а також заходи, що вживатимуться в разі недосягнення цілей академічної мобільності або невизнання її результатів;

- порядок вибору додаткових навчальних дисциплін (крім запланованих до вивчення в закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін) для *освітньої* академічної мобільності;

- строк, умови та порядок ліквідації академічної заборгованості, у тому числі в закладі-партнері;

- порядок внесення змін до договору академічної мобільності;

- інші умови, необхідні для забезпечення досягнення результатів академічної мобільності.

3.9 Договір академічної мобільності, що укладається під час реалізації будь-якого виду чи форми академічної мобільності учасником освітнього процесу Інституту, який навчається на підставі державного замовлення, в обов'язковому порядку повинен містити вимогу щодо незбільшення строку здобуття відповідного освітньо-наукового рівня або наукового ступеня та в разі невиконання цієї вимоги – продовження строку здобуття вищої освіти такою особою понад нормативний для такого освітньо-наукового рівня або наукового ступеня за рахунок коштів

фізичних (юридичних) осіб.

3.10 Після укладення договору академічної мобільності генеральний директор Інституту за поданням керівника відповідного структурного підрозділу видає наказ, в якому визначається мета, строк, інші умови (у тому числі фінансові) участі у певній програмі академічної мобільності учасника освітнього процесу Інституту. Особа набуває статусу учасника академічної мобільності з дати, визначеної у наказі.

4 Інформаційне забезпечення та супровід академічної мобільності

4.1 *Інформаційне забезпечення* полягає у своєчасному інформуванні учасників освітнього процесу Інституту щодо:

- наявності спільних угод, програм та проєктів Інституту із закладами- партнерами;
- переліку програм академічної мобільності, грантів, програм із навчання, стажування, мовної підготовки, підвищення кваліфікації тощо в українських / іно-земних закладах-партнерах;
- стипендіальних програм та грантів підтримки академічної мобільності, в яких Інститут бере / планує брати участь;
- вимог до учасників академічної мобільності, процедури і термінів подання необхідних документів;
- особливостей організації академічної мобільності (види, форми, зміст, тривалість, фінансове забезпечення тощо) та процедури визнання її результатів тощо.

4.2 В *організації та забезпеченні* академічної мобільності учасників освітнього процесу Інституту безпосередньо беруть участь структурні підрозділи та відповідальні особи, зокрема:

- відділ міжнародних зв'язків Інституту;
- координатор академічної мобільності Інституту;
- відділ координації наукових досліджень та освітньої діяльності.

4.2.1 *Відділ міжнародних зв'язків* Інституту здійснює загальноорганізаційний супровід міжнародної академічної мобільності з питань укладання відповідних договорів та здійснення (підтримку) зв'язків із закладами-партнерами, ознайомлення з їхніми інформаційними пакетами, підготовки необхідного пакету документів англійською мовою, подає генеральному директору проєкт наказу на призначення координатора академічної мобільності Інституту, забезпечує переклад на англійську мову Інформаційного пакету Інституту (Загальна інформація) та матеріалів до інформаційних пакетів, здійснює контроль за дотриманням умов реалізації програм академічної мобільності, тощо.

4.2.2 Координатор академічної мобільності Інституту:

- відповідно до пункту 4.1 здійснює інформування учасників освітнього процесу Інституту з питань доступних форм, видів і програм академічної мобільності;
- здійснює підготовку проєктів партнерських договорів Інституту з іноземними закладами-партнерами з питань академічної мобільності;
- щорічно оновлює загальну складову Інформаційного пакету Інституту та контролює підготовку матеріалів для інформаційних пакетів українською мовою та їх розміщення на вебсайті Інституту;
- формує *договір* про академічну мобільність учасника освітнього процесу Інституту, якого відібрано для участі у програмі академічної мобільності;
- формує індивідуальний навчальний план учасника освітнього процесу відповідно до договору про академічну мобільність та контролює його виконання;
- формує академічну довідку (інші документи, обумовлені договором), що засвідчують здобуті учасником академічної мобільності закладу-партнера результати навчання (в т.ч. у кредитному вимірі) відповідно до договору про академічну мобільність;
- готує проєкти наказів з питань підвищення кваліфікації за програмами внутрішньої академічної мобільності Працівників Інституту в українських закладах-партнерах та прийому на стажування (у т.ч. наукове) у структурних підрозділах Інституту науково-педагогічних та

педагогічних працівників із українських закладів-партнерів;

- по завершенні програми академічної мобільності вносить пропозиції заступнику генерального директора з наукової роботи та освітньої діяльності Інституту щодо визнання й перерахування здобутих учасником академічної мобільності результатів навчання та трансферу кредитів ЄКТС.

- на основі рішення Вченої ради Інституту щодо рекомендації учасника освітнього процесу для участі у програмі академічної мобільності в *іноземному* закладі-партнері спільно із відділом міжнародних зв'язків готує проєкти наказів про стажування (у т. ч. наукове) Працівників Інституту за програмами академічної мобільності у відповідних закладах-партнерах, а також зарахування учасників академічної мобільності іноземних закладів-партнерів для проходження стажування (у т. ч. наукове) у відповідних підрозділах Інституту;

- відповідно до чинного законодавства подає на Вчену раду Інституту пропозиції щодо визнання виконаної учасниками освітнього процесу програми академічної мобільності як підвищення кваліфікації.

4.2.3 Відділ координації наукових досліджень та освітньої діяльності здійснює *організаційно-методичний* супровід програм академічної мобільності для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / наукового ступеня; для наукових працівників у випадку проходження наукового стажування, участі у спільних наукових проєктах, проведення наукових досліджень та підвищення кваліфікації з науковою складовою – науково-дослідна частина.

4.3 У випадку участі особи у програмах академічної мобільності за *персональним* запрошенням від українського / іноземного закладу вищої освіти (наукової установи) *здобувач* після отримання офіційного запрошення, звертається із заявою до заступника генерального директора з наукової роботи та освітньої діяльності щодо переведення його на індивідуальний графік навчання або надання короткострокової академічної відпустки (залежно від обсягу програми навчання / стажування) для виконання програми академічної мобільності у певному закладі. До заяви додається запрошення із завіренням відділом міжнародних зв'язків перекладом українською мовою, а також інші документи, що підтверджують доцільність відрядження чи академічної відпустки (навчальний план (програма навчання), графік навчального процесу, клопотання наукового товариства молодих учених тощо).

За цих умов, у випадку *внутрішньої* академічної мобільності, Працівник із заявою, завіреною керівником підрозділу, та листом-запрошенням звертається до заступника генерального директора з наукової роботи та освітньої діяльності для подальшого оформлення документів і направлення у відповідний заклад для виконання програми академічної мобільності. У випадку *міжнародної* академічної мобільності, Працівник / докторант / аспірант із заявою, запрошенням, переклад якого українською мовою має бути завірений Відділом міжнародних зв'язків, відповідними обґрунтуваннями й клопотаннями спершу звертається до заступника генерального директора з наукової роботи та освітньої діяльності, після візи якого, подає зазначені документи до Вченої ради Інституту для надання дозволу на відрядження до іноземного закладу, після чого подає заяву, запрошення і витяг із протоколу засідання Вченої ради до відділу координації наукових досліджень та освітньої діяльності для оформлення документів відповідно до встановленого порядку.

5 Академічна мобільність іноземних громадян

5.1 Академічна мобільність *іноземних* громадян в Інституті здійснюється відповідно до вимог:

- чинного законодавства України з питань державної міграційної політики;
- внутрішніх нормативно-правових документів Інституту;
- двосторонніх договорів та угод між Інститутом та іноземними закладами-партнерами.

5.2 *Іноземні* учасники освітнього процесу, що реалізують право на академічну мобільність у рамках партнерських договорів між Інститутом та іноземними закладами-партнерами, можуть бути зараховані до Інституту для проходження різноманітних програм

академічної мобільності:

- за рахунок грантів міжнародних організацій;
- за рахунок власних надходжень Інституту;
- за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб, у т.ч. міжнародних організацій;
- на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти, у тому числі за спільними освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання у разі міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, за умови якщо кількість таких іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість українських здобувачів вищої освіти, які навчаються в іноземному закладі-партнері і ця норма визначена партнерським договором.

5.3 Іноземні учасники академічної мобільності – здобувачі освітніх рівнів, які планують навчання за програмами академічної мобільності в Інституті, *не пізніше, ніж за місяць* до початку програми, подають до відділу міжнародних зв'язків такі документи:

- 5.3.1 заяву;
- 5.3.2 згоду на збір та обробку персональних даних;
- 5.3.3 угоду про навчання (Learning Agreement) або інший документ, у якому представлена програма навчання;
- 5.3.4 копію паспорту, нотаріально завіреним переклад першої сторінки паспорту та копія сторінки з українською візою;
- 5.3.5 поліс медичного страхування, якщо інше не передбачено договорами України;
- 5.3.6 підписані учасником протоколи вступного інструктажу, ознайомлення із внутрішнім розпорядком Інституту, особливостями організації освітнього процесу тощо;
- 5.3.7 заява учасника про оформлення посвідки на тимчасове проживання, до якої додаються 2 фотокартки (3,5×4,5 см);
- 5.3.8 сертифікат, що підтверджує рівень володіння мовою, якою відбуватиметься навчання в Інституті;
- 5.3.9 лист – погодження від відповідальної особи від закладу-партнера з міжнародної співпраці / академічної мобільності.

Документи, зазначені у підпунктах «5.3.3», «5.3.4», мають бути перекладені українською мовою з нотаріальним засвідченням перекладу. Документи, зазначені у підпункті «5.3.3», мають бути засвідчені в країні їх видачі у спосіб, який офіційно застосовується в цій країні для такого засвідчення та (у разі необхідності) легалізовані відповідною закордонною установою України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

Додатково можуть подаватися інші документи, передбачені вимогами міжнародних програм / договорів, у рамках яких реалізується програма академічної мобільності.

5.5 *Інші* учасники академічної мобільності *іноземних* закладів-партнерів для оформлення на програму академічної мобільності подають такі документи:

- підтвердження від закладу-партнера;
- план стажування або викладання із зазначенням наукових або професійних інтересів, пропонувані заходи у рамках програми академічної мобільності та мови стажування;
- програма візиту іноземного учасника академічної мобільності з візою- погодженням особи, відповідальної за супровід учасника академічної мобільності в Інституті (проректор Інституту (відповідно до сфери його відповідальності) / представник структурного підрозділу) та резолюцією ректора Інституту.

5.6 На основі партнерського договору та документів, перерахованих вище, відділ міжнародних зв'язків спільно із координатором академічної мобільності відповідного факультету (для аспірантів / докторантів – відділом координації наукових досліджень та освітньої діяльності; для науковців та працівників – відділ координації наукових досліджень та освітньої діяльності) готує проект наказу генерального директора про зарахування певної особи для виконання програми академічної мобільності відповідно до договору про академічну мобільність.

5.7 Умови приїзду провідних іноземних науковців та діячів освіти на запрошення Інституту та їх перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, укладеними між Інститутом та запрошеною особою.

5.8 По завершенню програми академічної мобільності координатор з академічної мобільності готує для *іноземного* здобувача *академічну* довідку або інший документ, що підтверджує виконання програми відповідно до укладеної угоди, а також перелік усіх освітніх компонентів, які вивчив здобувач, із зазначенням оцінок (за інституційною шкалою ташкалою ЄКТС) і кредитів ЄКТС, призначених цим компонентам.

6 Визнання результатів навчання за програмами академічної мобільності учасників освітнього процесу

6.1 Визнання результатів навчання *здобувачів* вищої освіти, набутих при реалізації програм академічної мобільності, здійснюється на основі положень Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи співставленням освітніх програм Інституту та закладу-партнера на підставі представленої академічної довідки (іншого аналогічного документа) з переліком та результатами оцінювання освітніх компонентів, їх обсягом у кредитах ЄКТС (отриманих результатів наукової роботи), а також інформацією про систему оцінювання навчальних досягнень, завірених в установленому порядку у закладі-партнері.

6.2 Зміст освітніх компонентів та обсяг навчального навантаження, виконаного учасником академічної мобільності в закладі-партнері, підтверджуються академічною довідкою або іншим аналогічним документом, виданим цим закладом згідно з партнерським договором. Узгоджений у договорі про академічну мобільність перелік освітніх компонентів та їх обсяг (у кредитах ЄКТС), що представлений в індивідуальному навчальному плані учасника академічної мобільності, має бути *завіреним* у закладі-партнері і *повністю* визнаний Інститутом без додаткового виконання будь-якого іншого навчального навантаження за цими освітніми компонентами.

6.3 Зарахування здобувачеві вищої освіти результатів навчання за програмою академічної мобільності (конвертація оцінок) здійснюється відповідно до інституційної Шкали оцінювання результатів навчання, ухваленої Вченою радою Інституту.

6.4 Порівняння змісту освітніх компонентів та обсягу навчального навантаження під час ступеневої та кредитної мобільності має ґрунтуватися на зіставленні результатів навчання, передбачених програмою академічної мобільності у закладі-партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою Інституту. Загальний обсяг освітньої програми має відповідати стандарту вищої освіти спеціальності.

6.5 Визнання результатів реалізації програми академічної мобільності *іншими* учасниками освітнього процесу Інституту (Працівники, здобувачі наукового ступеня та ін.) здійснюється на підставі виконання ними умов договору за програмою академічної мобільності. Результати участі у програмі академічної мобільності цієї категорії учасників засвідчуються представленням звіту про виконання програми у закладі-партнері, зміст і форма якого визначаються відповідним структурним підрозділом, та документів про успішне завершення програми академічної мобільності, визначених відповідним договором. Зазначені документи оформлюються належним чином та подаються у *десятиденний* термін до відповідного структурного підрозділу після повернення до Інституту.

6.6 У разі ненадання Працівником / докторантом Інституту документальної підтвердження результатів академічної мобільності у встановлений термін без поважної причини, розглядається питання щодо накладання на нього стягнення, відповідно до чинного законодавства.

6.7 Якщо програма академічної мобільності передбачає діяльність, яку виконує Працівник в Інституті (або мовне стажування), що підтверджено відповідними документами, то участь у цій програмі може бути визнана Вченою радою Інституту як підвищення кваліфікації.

7 Правове та фінансове забезпечення учасників академічної мобільності

7.1 Відповідальність за дотримання вимог чинного законодавства під час виконання

програм академічної мобільності, прав учасників академічної мобільності, прозорість під час і після її виконання, ефективне, раціональне та цільове використання коштів несе керівництво Інституту. Обов'язковою умовою є прозорість процесу – оприлюднення результатів відбору учасників від Інституту, звіту про завершення ними виконання програми академічної мобільності та її результатів на офіційному вебсайті Інституту.

7.2 Відомості про здобувача вищої освіти Інституту – учасника освітньої академічної мобільності – вносяться Інститутом до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО), а в разі участі такої особи у внутрішній освітній академічній мобільності – також закладом-партнером як про учасника, що тимчасово допущений до занять.

7.3 На період академічної мобільності Працівники Інституту зберігають на строк до:

- двох років – посаду за основним місцем роботи;

- шести місяців – оплату праці за основним місцем роботи в розмірі середньої заробітної плати відповідно до законодавства, якщо підтримка у грошовій формі протягом усього строку участі у програмі академічної мобільності у закладі-партнері не передбачена або передбачена в розмірі, що на дату укладення договору про академічну мобільність є меншою за розмір середнього прожиткового мінімуму в країні перебування.

7.4 Іноземні учасники освітньої (наукової) академічної мобільності мають такі ж права та обов'язки як і учасники освітнього процесу Інституту (крім фінансового (стипендіального та іншого соціального) забезпечення).

7.5 Додаткові умови залучення структурними підрозділами Інституту іноземних учасників можуть визначатися у партнерському договорі та / або договорі про академічну мобільність.

7.6 Фінансування витрат Інституту, пов'язаних із виконанням програм академічної мобільності, може здійснюватися за рахунок:

- грантів;

- коштів, передбачених у державному (відповідному місцевому) бюджеті;

- власних коштів Інституту;

- коштів іноземного закладу-партнера;

- інших джерел, не заборонених законодавством.

7.7 Матеріальне забезпечення учасників освітнього процесу Інституту в програмах міжнародної академічної мобільності відповідно до міжнародних договорів України на двосторонній основі або за рахунок сторони, що приймає, або за рахунок сторони, що направляє, крім вимог, визначених постановою КМУ від 13 .05.2022 р. № 599, здійснюється відповідно до вимог Положення про умови матеріального забезпечення осіб, направлених за кордон на навчання та стажування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 03.1996 № 287 (редакція від 21.05.2022). В інших випадках фінансування витрат, що стосуються оплати проїзду, проживання, добових, харчування, медичного забезпечення та страхування тощо, здійснюється за власні кошти самого учасника та / або інших фізичних (юридичних) осіб, якщо заклад-партнер не забезпечує ці витрати.

7.8 Відповідно до законодавства надання організаційних, протокольних- інформаційних, консультаційних послуг, послуг з перекладу українським учасникам освітнього процесу Інституту здійснюється на безоплатній основі.

8 Прикінцеві положення

8.1 Оновлена відповідно до чинних нормативних документів України редакція «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Інституту ([https:// cmhmda.org.ua/](https://cmhmda.org.ua/))»: розділ – освітня діяльність – аспірантура та докторантура.

Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження наказом генерального директору Інституту на підставі ухвалення Вченої ради Інституту.

8.2 У випадку внесення змін або доповнень до державних нормативно-правових документів, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і замість них вносяться необхідні зміни, що затверджуються наказом ректора на підставі ухвали Вченої ради Інституту або відповідного дорадчого органу.

8.3 Зміни, що внесені до цього Положення, повинні знайти відображення у партнерському договорі (пункт 3.1), договорі про академічну мобільність учасника (пункт 3.8) та інших документах, яких ці зміни стосуються (постанова КМУ від 12.08.2015 № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» (у редакції постанови КМУ від 13.05.2022 № 599) пункти 13 і 14 відповідно).